

Цитування:

Колосок В. І. Аналіз характерних особливостей сучасних українських естрадних хітів на прикладі творів-переможців міжнародного пісенного конкурсу «Євробачення» 2004, 2016, 2022 років. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2022. № 3. С. 233–239.

*Колосок Вадим Іванович,
аспірант Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв,
режисер радіопрограм Національної
суспільної телерадіокомпанії України
<https://orcid.org/0000-0003-2249-5799>
kolosok@ukr.net*

Kolosok V. (2022). Analysis of Characteristic Features of Modern Ukrainian Pop Hits on the example of Works that Won International Eurovision Song Contest in 2004, 2016, 2022. *National Academy Of Managerial Staff Of Culture And Arts Herald: Science journal*, 3, 233–239 [in Ukrainian].

АНАЛІЗ ХАРАКТЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЕСТРАДНИХ ХІТІВ НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ-ПЕРЕМОЖЦІВ МІЖНАРОДНОГО ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ» 2004, 2016, 2022 РОКІВ

Мета роботи – проаналізувати три пісні-переможниці міжнародного конкурсу «Євробачення» 2004, 2016 та 2022 років («Дикі танці», «1944» та «Стефанія») у виконанні співачок Руслани, Джамали й гурту «Kalush Orchestra». Для здійснення такого дослідження систематизовано перелік виокремлених вітчизняними науковцями характерних рис сучасних українських і світових естрадних хітів. **Методологія дослідження** полягає у використанні принципів аналізу музичних композицій і загальнонаукових методів систематизації та узагальнення отриманих результатів. **Наукова новизна** роботи полягає в тому, що вперше ґрунтовно досліджено пісню «Стефанія», яка з'явилася порівняно нещодавно та отримала найвищі бали під час міжнародного конкурсу «Євробачення 2022». **Висновки.** Українські науковці, які досліджують проблематику естрадно-пісенної творчості (зокрема В. Тормахова, М. Мозговий, Т. Рябуха та ін.), достатньо повно розробили концептуальні підходи, що дають змогу поглиблено аналізувати зразки сучасних світових та вітчизняних хітів. Фактично всі з виокремлених у дослідженнях вчених характерних рис сучасної української естрадної пісні ми виявили в аналізованих творах. Відмічено яскраво виражену національну основу всіх досліджених композицій-переможниць «Євробачення» (українська – у піснях «Дикі танці» та «Стефанія» і кримськотатарська – у композиції «1944»), що свідчить про зростання зацікавленості культурами корінних народів нашої держави у світі та їх включеність до глобальних мистецьких процесів. Впевнені перемоги українських виконавців на міжнародному конкурсі «Євробачення» у 2004, 2016 та 2022 роках, безумовно, є показником успішного розвитку українського естрадно-пісенного мистецтва.

Ключові слова: «Євробачення», українські естрадні виконавці, естетика хіта, стильовий синтез, фольклорна автентика, «Дикі танці», «1944», «Стефанія».

Kolosok Vadym, graduate student, National Academy of Culture and Arts Management, director of radio programs of the National Public Broadcasting Company of Ukraine

Analysis of Characteristic Features of Modern Ukrainian Pop Hits on the example of Works that Won International Eurovision Song Contest in 2004, 2016, 2022

The purpose of the work. The article is devoted to the analysis of three winning songs of the Eurovision Song Contest in 2004, 2016, and 2022 (“Wild Dances”, “1944”, and “Stefania”), performed by singers Ruslana, Jamala, and the “Kalush Orchestra” band. To carry out the study, a list of the characteristic features and peculiarities features of modern Ukrainian and world pop hits identified by domestic scientists has been systematised. **The research methodology** consists in using the principles of analysis of musical compositions and general scientific methods of systematisation and generalisation of the obtained results. **The scientific novelty** of the work lies in the fact that for the first time the “Stefania” song was thoroughly researched, which appeared relatively recently and received the highest scores during the international “Eurovision 2022” contest. **Conclusions.** Ukrainian scholars investigating the problems of pop song creativity (in particular, V. Tormakhova, M. Mozgovyi, T. Riabukha) have sufficiently developed conceptual approaches that allow in-depth analysis of samples of modern world and domestic “hits”. In fact, the author has found in the analysed works all of the characteristic features and peculiarities of modern Ukrainian pop songs identified by researchers. The

clearly expressed national basis of all the researched Eurovision winning works (Ukrainian in the songs “Wild Dances” and “Stephania” and Crimean Tatar in the song “1944”) draws attention, which indicates the growing interest in the cultures of the indigenous peoples of our country in the world and their inclusion in global artistic processes. Confident victories of Ukrainian performers at the international Eurovision contest in 2004, 2016 and 2022 are certainly an indicator of the successful development of Ukrainian pop and song art.

Key words: Eurovision, Ukrainian pop artists, hit aesthetics, stylistic synthesis, folklore authenticity, “Wild Dances”, “1944”, “Stephania”.

Актуальність теми дослідження. Доказом стрімко зростаючої майстерності українських естрадних виконавців і загалом значної ролі нашої національної пісенної культури в європейському та світовому музичному мистецтві стали яскраві перемоги співачок Руслани, Джамали та гурту «Kalush Orchestra» на міжнародному пісенному конкурсі «Євробачення» (англ. «Eurovision Song Contest») у 2004, 2016 та 2022 роках. Звичайно, такий результат є високою оцінкою роботи не лише названих вище артистів, а й цілої команди продюсерів, саундпродюсерів, аранжувальників, авторів музичних творів, режисерів-постановників шоу й ін. Важливою є і величезна значущість цих перемог як серйозного чинника міжнародної підтримки України в боротьбі нашої держави за свою свободу й територіальну цілісність. Відповідно постає актуальне питання комплексного наукового аналізу характерних рис саме тих зразків українського естрадно-пісенного мистецтва, які принесли нашим виконавцям жадану перемогу й отримали найвищу оцінку як членів професійного журі, так і мільйонів телеглядачів у різних країнах світу.

Аналіз досліджень і публікацій. Українські науковці неодноразово робили спроби виокремити характерні риси сучасної світової та української естрадної музики. Найповніше це питання розкрито в працях кількох вітчизняних дослідників. Зокрема, музикознавиця Вероніка Тормахова зазначає, що домінантні тенденції розвитку естрадної музики України полягають у посиленні національної специфіки разом з виходом її на світовий музичний рівень. У своїй дисертаційній роботі «Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез» науковиця виділяє такі характерні риси сучасної української естрадної пісні:

«1) орієнтація на стандарти хіта, які виявляються в мелодиці, гармонії, структурі, інструментальному складі, аранжуванні та манері виконання сучасних пісень;

2) тяжіння до стильового синтезу (наприклад проникнення джазових стилів у рок і навпаки);

3) утворення нових стильових напрямів на базі поєднання декількох старих (як правило, з опорою на їх танцювальні функції);

4) використання архаїчного вітчизняного фольклору як основи для створення естрадних композицій, а також звернення до автентичної вокальної манери виконання, застосування народних інструментів, їх тембрів, особливостей гри на них;

5) звернення до фольклору народів світу (найбільше характерне для стильового напрямку World music),

6) широке використання електронних інструментів і сучасних комп'ютерних програм з обробки звуку, що призводить до різноманітних комбінацій акустичних та електронних тембрів, електронних обробок вокалу» [6, 7].

Через півтора десятиліття музикознавиця Тамара Рябуха в дисертаційній праці «Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради» ознаки, які класифікувала В. Тормахова, за словами самої науковиці, «істотно переробила в плані теоретичного узагальнення». Виділені нею риси отримали такий вигляд:

«- опора на естетику “хіта” з його доступністю і певним редукуванням форми; стильовим синтезом у вигляді взаємопроникнення напрямів і течій у межах <...> естрадно-масового жанру;

- створення (причому майже обов'язкове) нових стильових напрямів, які являють собою різноманітні “синтези” і “конгломерати” вже наявних (фолк-рок, етно-джаз та ін.) з “ухилом” на музику танцювального характеру;

- широке використання фольклорної автентики – мелодійної, ладової, ритмічної, тембрової, вокально-виконавської (архаїчні пласти фольклору в дусі академічної неофольклористики, використання народного інструментарію в поєднанні з електронікою, народної манери співу в естрадно-пісенних композиціях);

- розширення “інтонаційної географії” (термін В. Конен) запозичених джерел у вигляді елементів музично-творчих видів ХХ століття (<...> стилізації під музику Сходу,

Африки, Латинської Америки, з одночасним збереженням власної національної стилістики);

- «міксти» електронних та акустичних інструментів, комп'ютерна обробка звуку, зокрема й вокального, що розкриває нові можливості в тембрі, динаміці й загальну якість колориту сучасних естрадно-пісенних «саундів» [5, 104–105].

Для використання цих критеріїв при аналізі конкретних зразків творчості сучасних естрадних виконавців важливо розуміти, що вкладають обидві дослідниці в поняття «стандарту хіта» (термін В. Тормахової) або ж «естетика хіта», про яку йдеться в Т. Рябухи. Власне, Вероніка Тормахова визначає, що популярна пісня-хіт – одна з установлених моделей попмузики: «Рисами хіта є: 1) інтонаційно виразна мелодика, що здатна легко запам'ятовуватися; 2) нескладна гармонія; 3) куплетна форма; 4) манера виконання, що відповідає особливостям стильового напрямку. <...> Сучасна українська естрадна музика почала застосовувати ці принципи й намагається адаптувати їх до національного інтонаційного осередку» [6, 7].

Фактично ті самі критерії «хітовості» називає у своїй дисертаційній праці «Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні» співак і композитор Микола Мозговий. Але він, на противагу англомовному терміну «хіт» (англ. hit – «удар»), користується німецькомовним словом «шлягер» (нім. Schlager – «окраса сезону»): «найголовнішою ознакою сучасної популярної музики потрібно назвати тенденцію до шлягеризації. Така технологія створення пісень передбачає посилення тих позицій слухацької психології сприйняття, за якої певне поєднання відомих ритмо-інтонаційних мотивів забезпечує пісенному твору досить високий ступінь атрактивності, щоб мати якомога ширший ринок збуту. Серед основних чинників шлягермейкерської технології назвемо такі: проста музична тема; так само простий і зрозумілий текст; чіткий, достатньо оригінальний танцювальний або баладний ритм; контрастна форма поєднання куплета і приспіву» [3, 6].

На деяких інших характерних особливостях хіта акцентує сучасна дослідниця українських естрадних пісень А. Бурлака: «Хіт, як правило, має стандартну тривалість – три хвилини. Багато композиторів в умовах глобалізації наслідують ті принципи, які були характерні для американської попмузики. Серед них можна згадати такі типи структури пісні, що відповідають встановленим у

музичній практиці стандартам: ААВВВ, АВВВВВ, АВВВВВВ, де А – заспів, В – приспів, а С – зв'язка або бридж» [2, 124].

Дослідниця Т. Рябуха у своїх працях розглядає також комунікативний та особистісний вимір такого типу музичного жанру, як «шлягер, за канонами якого створювали і виконували естрадні пісні, які завжди відображають прагнення їх авторів і виконавців заразити аудиторію певним, найчастіше досить миттєвим емоційним почуттям. Така функція естрадно-пісенної лірики – функція зараження – має як позитивний, так і негативний зміст. Негативні моменти, про які писав ще Т. Адорно, вживаючи термін «плуджинг» («втокмачування», «нав'язування») у статті про «легку музику», долаються лише одним способом – за рахунок високої професійної майстерності й природного таланту авторів естрадної пісні, до числа яких відносяться не тільки поети-піснярі і композитори, а й передусім виконавці-солісти» [5, 38–39].

Отож, підсумовуючи проаналізовані наукові роботи, зазначимо, що провідні вітчизняні дослідники основними характерними особливостями сучасної естрадної пісні вважають: синтезування нових стильових напрямів, використання фольклорної автентики (зокрема української, але не тільки), «міксування» електронних та акустичних інструментів, застосування найновіших комп'ютерних технологій обробки звуку. Окремим напрямом досліджень можна вважати всебічну розробку поняття «естетика хіта», до структури якого науковці включають як формоутворюючі компоненти (В. Тормахова, М. Мозговий, А. Бурлака), так і комунікативно-психологічні (В. Тормахова, М. Мозговий, Т. Рябуха), емоційні (Т. Рябуха) та особистісно-виконавські (В. Тормахова, Т. Рябуха).

Мета дослідження – здійснити аналіз трьох пісень-переможців міжнародного конкурсу «Євробачення» 2004, 2016 та 2022 років («Дикі танці», «1944» та «Стефанія») у виконанні співачок Руслани, Джамали та гурту «Kalush Orchestra» як практичну перевірку виокремлених вітчизняними науковцями характерних рис та особливостей сучасного українського естрадного «хіта». Для досягнення мети використовуються принципи аналізу музичних композицій та загальнонаукові методи систематизації й узагальнення отриманих результатів. В процесі дослідження також було використано біографічні та фактологічні відомості про

українських виконавців, узяті з «відкритих» для вільного доступу інтернет-джерел.

Виклад основного матеріалу. Співачка *Руслана* (Руслана Лижичко) народилася 24.05.1973 року у Львові в родині Степана Івановича та Ніни Аркадіївни Лижичків. Школяркою вона співала в гурті «Оріон», потім – у дитячому ансамблі «Посмішка». Після закінчення дитячої музичної школи вступила до Львівської консерваторії ім. М. Лисенка на диригентське відділення. Під час навчання брала уроки композиції в Мирослава Скорика, диригування – у Миколи Колесси та Юрія Луціва, вокалу – у Лариси Бужко, фортепіано – у Юрія Боня. Закінчила консерваторію за фахом «Диригент симфонічного оркестру».

На конкурсі «Євробачення 2004» шоу Руслани кардинально відрізнялося від виступів інших учасників. Телекоментатор британської студії BBC назвав створений нею образ «принцесою-воїном». Серед 36 країн, які брали участь у конкурсі, що відбувався в Стамбулі, за результатами світового телефонного голосування в прямому ефірі Руслана посіла перше місце з 280 балами. Після перемоги на «Євробаченні» співачка отримала нагороду «World Music Awards» за найбільшу кількість проданих у світі альбомів «Дикі Танці» (понад 100 000).

Вивчення кількох інтерв'ю виконавиці, надрукованих ще в процесі підготовки до конкурсного виступу, дало змогу дослідниці К. Акінджи стверджувати, що Руслана свідомо робила ставку саме на національну гуцульську своєрідність пісні й номера загалом. Співачка неодноразово підкреслювала, що основою для появи твору став жанр карпатської коломийки або жартівливої карпатської співанки, а стиль пісні вона означила як «драйв-етно-денс» [1, 38]. До речі, науковиця В. Тормахова вважає, що коломийка настільки сильно «проросла» в різні стильові напрями естрадної музики, що це навіть зумовило появу терміна «коломийкове мислення» [6, 9].

Аналіз пісні «*Дикі танці*» (виконавиця – Руслана, авторка музики – Руслана Лижичко, автор слів – Сашко Ксенофонов) дає змогу стверджувати, що:

- однозначно використано естетику «хіта», про що свідчить багато ознак: пісня складається з двох куплетів і приспіву, що наприкінці повторюється декілька разів; легко запам'ятовується неодноразово повторюваний в інструментальному вступі мелодичний зворот з характерним для багатьох українських пісень змінним ладом (паралельні мажор і мінор);

- ухил зроблено на танцювальний характер твору (К. Акінджи зауважує, що про гуцульську танцювальну музику нагадує і використання в аранжуванні бубона в доповнення до традиційної для поп- і рок-музики ударної установки [1, 39]);

- у пісні використано фольклорну автентику: у гармонії – так званий «гуцульський» лад, тобто мінор з характерними підвищеною IV та високою VI ступенями; розпочинається пісня звуками суто «карпатського» музичного інструмента трембіти; на нижніх нотах мелодії манера співу виконавиці наближається до народної; у партіях співачки та бек-вокалістів використано вигуки, що нагадують гукання в горах; у костюмах зроблено акцент на карпатську шкіряну атрибутику; у тексті як англійського, так й українського куплетів є розспиви на словах «ші-ді-рі-ді...» (дослідниця А. Фоменко вважає, що фраза «ші-ді-рі-ді да, ші-ді-рі-ді Дана» – це прадавній приспів з пісень, пов'язаних з культом води та богинею води, одруження і смерті Даною [7, 279]);

- у фонограмі зроблено «мікс» електронних та акустичних інструментів (зокрема трембіт на початку твору, бубона на доповнення до ударної установки);

- виступ під час конкурсу продемонстрував великі вокальні можливості співачки (звучить короткий фрагмент мелодії соло без інструментального супроводу, у партії та вокальних імпровізаціях солістки використано діапазон у півтори октави від ля малої до мі другої октави).

Співачка *Джамала* (Сусанна Джамаладінова) народилася 27.08.1983 року в м. Ош Киргизької РСР у родині кримського татарина Аліма Джамаладінова та вірменки Галини Тумасової. Незабаром родина переїхала до Мелітополя, а наприкінці 1980-х років – до села Малоріченське, що під Алуштою. Зростала Сусанна в родині музикантів: мати працювала викладачкою в музичній школі, а батько – диригент за освітою. У 1992–1998 роках навчалась у музичній школі № 1 міста Алушти за класом фортепіано, потім вступила до Сімферопольського музичного училища, яке закінчила 2001 року, а згодом – до Національної музичної академії України в Києві, де здобула освіту за фахом «Академічний вокал».

26 січня 2016 року Джамала повідомила про те, що візьме участь у національному відборі на 61-й пісенний конкурс «Євробачення», виконавши авторську пісню «1944», присвячену трагічним подіям

депортації кримськотатарського народу. Уночі проти 15 травня у фіналі «Євробачення» в Стокгольмі Джамала здобула перемогу, набравши 534 бали.

Аналіз пісні «1944» (виконавиця – Джамала, слова й музика Сусанни Джамаладінової) дає змогу стверджувати, що:

- використано естетику «хіта»: пісня має куплетну форму, основний мелодичний зворот приспіву повторюється багато разів і легко запам'ятовується;

- наявний елемент «розширення інтонаційної географії» – при створенні фонограми використано вірменський інструмент дудук, партію якого майстерно виконав А. Костандян, що з перших тактів звучання створює впізнаваний «східний колорит»;

- у творі можна знайти ознаки кримськотатарської автентики у вокальній партії (зокрема під час імпровізації в кульмінації пісні, також у багато разів повторюваній інтонації плачу); суттєво, що фрагмент тексту твору виконано кримськотатарською мовою;

- у фонограмі «зміксовано» багато вокальних та інструментальних підголосків, оброблених у комп'ютерних програмах, тоді як «осною» фонограми став запис «живого» оркестрового звучання;

- величезний артистизм виконавиці під час виступу доповнено яскравою візуальною постановкою;

- співачка поєднує різноманітні вокальні прийоми від субтону в низькому регістрі до фальцетного співу в третій октаві, вільно володіє блюзовими зворотами; виступ демонструє величезні професійні можливості Джамали, адже в пісні використано діапазон у понад дві з половиною октави від ля малої до мі третьої октави (К. Акінджи знайшла інформацію, що повний діапазон голосу Джамали – майже чотири октави [1, 40]);

- є «глибинна тема» твору – депортація кримськотатарського народу із земель своїх предків 1944 року.

«Kalush» – український реп-гурт, заснований 2019 року. До його складу входять: засновник і соліст Олег Псюк, мультиінструменталіст Ігор Діденчук, МС Килиммен та бек-вокаліст Джонні Дивний. Гурт був названий на честь Калуша, рідного міста Олега Псюка. 2021 року стало відомо про запуск паралельного проєкту – «Kalush Orchestra». На відміну від основного колективу, цей гурт робить акцент на реп із фольклорними мотивами та українську

автентичну. Обидва гурти мають спільних учасників. 2022 року гурт «Kalush Orchestra» здобув перемогу на «Євробаченні», що відбувалося в Турині, набравши сумарно за підсумками голосування журі та глядачів 631 бал.

Зауважу, що автор пісень гурту «Kalush Orchestra» Ігор Діденчук закінчив Волинський коледж культури і мистецтв та факультет музичного мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв. 2021 року в складі гурту «Go A» він представляв Україну на «Євробаченні 2021». Вміє грати на 30 музичних інструментах.

Аналіз пісні «Стефанія» (виконавець – гурт «Kalush Orchestra», автор музики – Ігор Діденчук, автори слів – Іван Клименко та Олег Псюк) дає змогу стверджувати, що:

- використано естетику «хіта»: куплетна форма, в основу приспіву покладено інтонацію, що легко запам'ятовується;

- пісню створено в новому стильовому напрямі хіп-хоп-фанк-реп з опорою на танцювально-реповий заспів і вокально-розспівний приспів;

- використано елементи української фольклорної автентики: у вокалі – манера співу, близька до народної; у тексті – характерні для народних колискових пісень примовки «люлі-люлі»; у тембровому забарвленні твору – звучання чотирьох народних духових карпатських музичних інструментів на початку твору; звертає на себе увагу характерна західноукраїнська вимова, якою начитано реп у куплетах;

- у фонограмі «мікс» електронних й акустичних інструментів (зокрема, під час виступу демонструють гру на карпатській сопілці), також відчувається, що для створення сучасного «саунду» до партитури «заміксовано» чимало вокальних та інструментальних підголосків;

- важливою є «глибинна тема» всього твору – ніжні почуття до матері.

Отож проведений аналіз пісень-переможців міжнародного конкурсу «Євробачення» 2004, 2016 та 2022 років («Дикі танці», «1944» та «Стефанія») у виконанні співачок Руслани, Джамали та гурту «Kalush Orchestra» дає можливість стверджувати, що:

- в усіх трьох творах дуже значною є роль фольклорної автентики, тобто елементи народної манери співу (у пісні «1944» кримськотатарської, в інших – української) в суто естрадних композиціях; у кожній пісні використано тембри народних музичних інструментів (у «1944» – вірменський дудук,

в інших – карпатська сопілка, трембіти тощо); у двох з трьох досліджених творів прямо цитуються давні текстові «формули»: «ші-ді-рі-ді Дана» у «Диких танцях» та «люлі, люлі, люлі, гой» у «Стефанії»;

- в усіх досліджених піснях наявна мова тієї національної культури, вкоріненими до якої є їх виконавці: українська – у «Диких танцях» та «Стефанії» і кримськотатарська – у «1944» етнічної кримської татарки Джамали. Втім у двох випадках («Дикі танці» та «Стефанія») переважна частина твору виконана на «Євробаченні» англійською (дослідниця А. Бурлака вважає цей факт намаганням вийти за межі свого культурного й національного простору й бачить у цьому явищі тенденцію до глобалізації сучасного естрадного мистецтва [2, 123–124]);

- в усіх творах «заміксовано» чимало інструментальних та вокальних підголосків; спостерігаються різноманітні комбінації електронних та акустичних тембрів музичних інструментів; безсумнівно, проведена програмно-комп'ютерна обробка всіх елементів звукової партитури, що дає змогу в кожному конкретному випадку створювати неповторний «саунд» пісенного номера;

- обидві співачки (Руслана та Джамала) та принаймні деякі з учасників гурту «Kalush Orchestra» (зокрема композитор та мультиінструменталіст І. Діденчук) здобули фахову освіту в мистецьких закладах вищої освіти (на важливості факторів високої професійної майстерності та природного таланту виконавців акцентувала дослідниця Т. Рябуха, аналізуючи комунікативно-психологічні й індивідуально-виконавські компоненти поняття «естетика шлягера»);

- щодо формоутворчих компонентів «естетики хіта», то досліджені твори мають тривалість близько трьох хвилин і досить близьку форму АВАВСВ з інструментальним вступом (пісні «Дикі танці» та «1944») і ВАВАВВ («Стефанія»), де А – заспів, В – приспів, а С – вокальна імпровізація;

- якщо аналізувати виконавські манери та їх відповідність стильовим напрямам (на чому акцентує В. Тормахова як одному з критеріїв «хітовості»), то в кожній з досліджених пісень виконавська манера є індивідуальною, неповторною і повністю відповідає стильовому напрямку твору. Суттєво, що у двох випадках з трьох автори й виконавці «синтезували» фактично нові стильові напрями: «драйв-етно-денс» у «Диких танцях» Руслани та «хіп-хоп-фанк-реп» у «Стефанії» гурту «Kalush Orchestra»;

- у двох піснях «1944» та «Стефанія» звертають на себе увагу глибинні теми поетичних текстів, що на емоційному рівні «чіпляють» багатьох слухачів: несправедлива депортація кримськотатарського народу (пісня «1944») та ніжні почуття до матері («Стефанія»). Серед науковців цю функцію «емоційного зараження», яке несе в собі «легка музика» (як у позитивному, так і в негативному сенсах цього явища) досліджувала Т. Рябуха.

Висновки. Проведений аналіз пісень-переможців міжнародного конкурсу «Євробачення» 2004, 2016 та 2022 років («Дикі танці», «1944» та «Стефанія») у виконанні співачок Руслани, Джамали та гурту «Kalush Orchestra» засвідчив, що:

1. Українські митці, які працювали над ними, впевнено досягають у багатьох аспектах своєї творчості найвищого світового рівня.

2. Вітчизняні науковці, які досліджують проблематику естрадно-пісенної творчості (зокрема В. Тормахова, М. Мозговий, Т. Рябуха та ін.) на теперішній момент достатньо повно розробили концептуальні підходи, що дають змогу ґрунтовно аналізувати зразки сучасних світових і вітчизняних «хітів» («шлягерів»).

3. Фактично всі з виокремлених у дослідженнях вчених характерних рис та особливостей сучасної української естрадної пісні ми виявили в проаналізованих творах, що свідчить про високий професіоналізм і непересічний талант їхніх авторів та виконавців.

4. Звертає на себе увагу яскраво виражена національна основа всіх досліджених творів-переможців «Євробачення» (українська – у піснях «Дикі танці» та «Стефанія» і кримськотатарська – у композиції «1944»), що свідчить про зростання зацікавленості культурами корінних народів нашої держави у світі та їх включеність до глобальних мистецьких процесів.

5. Впевнені перемоги українських виконавців на міжнародному конкурсі «Євробачення» у 2004, 2016 та 2022 роках, безумовно, є показником успішного розвитку вітчизняного естрадно-пісенного мистецтва. Тож перспективним вважаємо детальний аналіз виокремлених науковцями характерних особливостей у «хітах» українських митців і колективів, які посіли високі місця в цьому найпрестижнішому європейському пісенному змаганні впродовж останнього десятиліття (зокрема пісні «Шум» гурту «Go-A», «Gravity» співачки Злати Огневич та ін.), а також пісень-лауреатів інших міжнародних естрадно-вокальних конкурсів.

Література

1. Акінджи К. Ю. Пісенний конкурс Євробачення як актуальне явище сучасної музичної культури / Харк. держ акад. культури. Харків, 2021.

2. Бурлака А. В. Українська естрадна пісня в умовах глобалізації. *Сучасні дослідження культури і мистецтва* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. Северодонецьк, 2021. С. 123–125.

3. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 17.00.01 – Теорія та історія культури. Київ. нац. унів. культ. і мистецтв, Київ, 2007.

4. Плахотнюк В. Г. Етнокультурні виміри поп-культури у становленні виконавських естрадних колективів. *Науковий огляд*. 2014. Т. 6. № 5. URL: <https://www.naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/viewFile/245/398> (дата звернення: 10.05.2022).

5. Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради : дис. ... канд. мистецтвозн.: 17.00.03 – Муз. мистецтво / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2017.

6. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 17.00.03 – Муз. мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2000.

7. Фоменко А. Елементи язичницьких вірувань у сучасних літературних піснях. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства* : зб. наук. пр. / відп. ред. І. В. Сабадош. Ужгород : Говерла, 2011. Вип. 15. С. 277–280.

8. Фурдичко А. Український поп-фольк початку XXI століття. *Sciences of Europe*. 2017. № 16 (16). URL: https://elibrary.ru/download/elibrary_30045743_50805642.pdf (дата звернення: 05.05.2022).

9. Hao Siahuan, U. Hoven. *Encyclopedic dictionary of piano art*. Shanghai: Shankhaiska muzyka, 1998. 197.

2. Burlaka, A. (2021). Ukrainian Pop Song in the Conditions of Globalization. *Modern Studies of Culture and Art: a collection of theses of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference*, 123–125 [in Ukrainian].

3. Mozghovyi, M. (2007). Formation and development trends of Ukrainian pop song. Abstract of the thesis of the candidate of sciences. *Kyiv National University of Culture and Arts* [in Ukrainian].

4. Plakhotniuk, V. (2014). Ethnocultural dimensions of pop culture in the formation of performing pop groups. *International Scientific Journal «Scientific Review»*. Volume 6, No. 5 (digital ed.). Retrieved from: <https://www.naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/viewFile/245/398> [in Ukrainian].

5. Riabukha, T. (2017). Origins and intonation components of the Ukrainian pop song. Thesis of the candidate of sciences. *Kharkiv Kotlyarevsky National University of Arts* [in Ukrainian].

6. Tormakhova, V. (2000). Ukrainian pop music and folklore: interpenetration and synthesis: Abstract of the thesis of the candidate of sciences. *National Academy of Music of Ukraine Tchaikovsky*. Kyiv [in Ukrainian].

7. Fomenko, A. (2011). Elements of pagan beliefs in modern literary songs. *Modern problems of linguistics and literary studies: a collection of scientific works*, Uzhhorod, 15, 277–280 [in Ukrainian].

8. Furdychko, A. (2017). Ukrainian pop-folk of the beginning of the 21st century: *Sciences of Europe : scientific journal*, 16 (digital ed.). Retrieved from: https://elibrary.ru/download/elibrary_30045743_50805642.pdf [in Ukrainian].

9. Hao, Siahuan, U. Hoven. (1998). *Encyclopedic dictionary of piano art* Shanghai: Shankhaiska muzyka, 197 [in Chinese].

References

1. Akindzhi, K. (2021). The Eurovision Song Contest as an actual phenomenon of modern musical culture. Master's thesis. *Kharkiv State Academy of Culture* [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 14.06.2022
Отримано після доопрацювання 15.07.2022
Прийнято до друку 22.07.2022*